

ת"פ 66313/12/15 - מדינת ישראל נגד מאיר יוסף סניור

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 66313-12-15 מדינת ישראל נ' עליאש ואח' 16 דצמבר 2020

לפני כב' השופטת שרית זמיר

המאשימה מדינת ישראל

ע"י ב"כ עוה"ד עדי אפלבוים וטל תבור

נגד

הנאשם 10. מאיר יוסף סניור - התייצב

ע"י ב"כ עו"ד ירון חיים

גזר דין בעניינו של נאשם 10

בפתח הדברים, אציין כי הכרעת הדין בעניינו של הנאשם ואחרים, אשר הואשמו יחדיו בפרשייה בתיק דנן, ניתנה על ידי כבוד השופטת לימור מרגולין-יחידי, אשר פרשה זה מכבר מכס השיפוט, ומשכך התיק הועבר לידי מותב זה לצורך גזירת דינם של הנאשמים.

עובדות

הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בפרקים הראשון, השישי, השביעי, השמיני והעשירי באישום השלישי, בעבירות של הוצאת חשבוניות מבלי שנעשתה עסקה בנסיבות מחמירות - עבירה לפי ס' 117(ב)(3) + 117(ב)(2)(3) לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975 (להלן: "**חוק מע"מ**") (ארבעה אישומים); מרמה ותחבולה בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 117(ב)(8) + 117(ב)(2)(3) לחוק מע"מ (ארבעה אישומים); קבלת דבר במרמה - עבירה לפי סעיף 415 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") שימוש במסמך מזויף - עבירה לפי סעיף 418 + 420 לחוק העונשין; פעולה ברכוש אסור במטרה להסתיר - עבירה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 (להלן: "**חוק איסור הלבנת הון**") (שלושה אישומים); פעולה ברכוש במטרה לגרום לדיווח לא נכון - עבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון (שני אישומים); ניכוי מס תשומות ללא חשבונית כדין - עבירה לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מע"מ; מסירת דו"ח הכולל ידיעה כוזבת - עבירה לפי סעיף 117(ב)(1) לחוק מע"מ; מרמה ותחבולה - עבירה לפי סעיף 117(ב)(8) לחוק מע"מ; השמטת הכנסה - עבירה לפי סעיף 220(1) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: "**הפקודה**") ומרמה עורמה ותחבולה - עבירה לפי סעיף 220(5) לפקודה. הכל כמפורט להלן:

אישום שלישי, פרק 1 - "חברות סיבוני"

ע"פ תזת המאשימה בכתב האישום, בשנים 2005-2010 הוצאו על ידי הנאשם מחברות בבעלותו (להלן: "**חברות סניור**") לחברות בבעלותו של נאשם 2 אברהם סיבוני (להלן: "**סיבוני**" ו"**חברות סיבוני**") חשבוניות פיקטיביות בסך של 24,729,875 (ללא מע"מ).

בנוסף נטען כי הנאשם סיפק לסיבוני, ביחד עם נאשם 12 אביעד לוי (להלן: "**אביעד**"), חשבוניות פיקטיביות של "ע.מ.

אביעד לוי", בסך 1,421,234 ₪ (ללא מע"מ).

בסך הכל טענה המאשימה, בכתב האישום, כי הוצאו ע"י הנאשם ל"חברות סיבוני" חשבוניות פיקטיביות בסכום של מעל 26 מיליון ₪, כשמאחוריהן לא עמדה כל פעילות ו/או לא עמדה הפעילות המתוארת בחשבוניות.

הנאשם הואשם גם בעבירות של הלבנת הון לפי הסעיפים 3(א) ו-3(ב) לחוק איסור הלבנת הון, כאשר תואר המנגנון שהפעיל ביחד עם סיבוני, במסגרתו יצרו השניים מסלול סיבוני של כסף שנועד להסתיר את זהותו של סיבוני כבעל הזכויות האמיתיות בכסף.

עוד הואשם הנאשם בקבלת הנחת דעתו של הבנק, במרמה, כי חשבוניות הבנק של "חברות סינור" משמשים לפעילות עסקית לגיטימית, ובשימוש במסמך מזויף נוכח השימוש שעשה בשיקים המזויפים אותם הציג לפריטה בצ'ינג'.

בהכרעת הדין נקבע כי הנאשמים סינור וסיבוני פעלו בצוותא חדא, באופן מתואם ומתוכנן במסגרת תכנית עבריינית משותפת, כאשר הנאשם שימש כמקור של סיבוני להוצאת חשבוניות פיקטיביות, וכי מתוך חשבוניות בסכום של כ-25,000,000 ₪, הוכח מעל לכל ספק סביר כי חשבוניות בסך כ-22,500,000 ₪ היו חשבוניות פיקטיביות.

ביהמ"ש קבע כי מערכת היחסים בין הנאשם וסיבוני הייתה של שניים הרוקמים תכנית עבריינית מתמשכת ומוציאים אותה מן הכוח אל הפועל בתחכום ושיטתיות, כשמטרתה הסופית היא הוצאת חשבוניות פיקטיביות בסכומים של עשרות מיליוני ₪ ושימוש בהן. הכל, תוך הסכמה מראש על העמלה שתיוותר בידי הנאשם, על הדרך בה יוסתר מקור הכספים ועל הדרך בה הכספים יוחזרו לבעלים.

במעשיהם יצרו השניים מצג של פעילות עסקית הנחזית לפעילות לגיטימית וחוקית של שיווק, כשהלכה למעשה לא התקיימה כל פעילות שהיא, והחשבוניות באו לעולם אך ורק במטרה להתחמק ממס, כחלק מתכנית עבריינית סדורה, המגשימה את האינטרסים של השניים.

הנאשם אשר הוציא את החשבוניות הפיקטיביות לסיבוני, הפקיד בחשבונו את השיקים שהוצאו על ידי סיבוני כנגד כל חשבונית, משך כספים מחשבונו (במזומן, בשיק עצמי או בשיק לפקודת צד ג') ואותם כספים הוחזרו לידי סיבוני או שנעשה בהם שימוש בהתאם להוראותיו, כשבידי הנאשם נותרה עמלה קבועה ומוסכמת של עשרה אחוזים.

בהקשר זה נקבע כי הנאשם עשה שימוש בשיקים של חברת "אור יצחק", עם שמות המוטבים הבדויים וחתימת ההסבה שזויפה על גביהם, בכך שפרט אותם בצ'ינג' בבעלותו של נפתלי רובין (להלן: "רובין"), והכל שעה שמודע לטיבם, וכשהתמורה, כאמור, הוחזרה במזומן עבור סיבוני.

במעשיו אלה ביצע הנאשם עבירה של שימוש במסמך מזויף ועבירות לפי חוק איסור הלבנת הון לפי הסעיפים 3(א) ו-3(ב) לחוק איסור הלבנת הון (בהיקף של 22,500,000 ₪), במטרה להסוות את מקור הכספים ואת בעלי הזכויות וכדי למנוע רישום ודיווח נכון.

כמו כן, נקבע כי הנאשם הציג לבנק מצגי מרמה כוזבים באשר לאופי ההוצאות ולאופן ניהול ספריו כדין, אשר היה בהם להניח את דעת הבנק, לגבי התנהלותו ופעילותו, ובמעשיו אלה קיבל דבר במרמה מהבנק, בקשר לרכוש אסור שהופקד

בחשבונו, והכל במטרה למנוע את הדיווח על ידי הבנק לרשות לאיסור הלבנת הון.

ביהמ"ש מצא לזכות את הנאשם מחמת הספק, באשר לחשבוניות בסך של כ-2.4 מיליון ₪, שנטען שהוצאו בגין פעילות שיווק של הנאשם מול ראשי קבוצות במגזר החרדי, משמצא כי מתעורר ספק, שמא עמדה מאחוריהן פעילות אמיתית.

בנוסף מצא ביהמ"ש לזכות את הנאשם מחמת הספק מאשר יוחס לו בכתב האישום בנוגע לחשבוניות אביעד בסכום של 1,421,234 ₪.

אישום שלישי, פרק 6 - חברת "קידס"

חברת "קידס" (להלן: "קידס") הייתה חברה אשר הפעילה מוקדי שבת עבור קופת חולים "מאוחדת", ובעליה הרשומים היו הרופאים תמימי וחאג' יחיא.

ע"פ הנטען בכתב האישום בשנים 2007-2010 סיפק הנאשם לחברת "קידס" חשבוניות כוזבות של "חברות סניור" ושל "אביעד" כשבפועל לא התקיימה כל פעילות עסקית בין הצדדים, והחשבוניות הללו באו לעולם רק במטרה להתחמק ממס.

בהכרעת הדין נקבע כי הנאשם הוא מי אשר היה אחראי לכל התנהלות השוטפת בחשבוניות "קידס", לרבות הוצאתן והספקתן.

ממצאי הכרעת הדין עולה כי החשבוניות שהוצאו בשנת 2008, בסכום של 167,000 ₪ הן כוזבות, ומטרתן הייתה לסייע ל"קידס" להתחמק מהוצאות ותשלום מס.

עוד קבע ביהמ"ש בהכרעת דינו, כי ככל שהדבר נוגע למרכיב השיווקי בחשבוניות משנת 2009 שהוצאו מ"חברות סניור" ו"אביעד" לחברת "קידס", בסך של 122,000 ש"ח, הרי שגם הללו כוזבות ובדויות.

כנגד כל חשבונית כוזבת שהתקבלה בחברת "קידס", יצאו ממנה שיקים תואמים עבור "חברות סניור" ו"אביעד", כשהנאשם פרט אותם אצל רובין, וקיבל תמורתם מזומן.

ביהמ"ש מצא כי ככל שהדבר נוגע למרכיב שעניינו מוקד שבת בחשבוניות הללו, הרי שנוטר ספק סביר כי שיקף פעילות אמיתית, וזיכה את הנאשם מהחלק הנוגע למרכיב זה בחשבוניות.

סוף דבר קבע ביהמ"ש כי הנאשם אחראי להוצאת חשבוניות פיקטיביות לחברת "קידס" בסך של 289,000 ₪ לא כולל מע"מ, וזיכה אותו מהיתרה בסכום של 254,000 ₪.

על בסיס התשתית העובדתית האמורה הורשע הנאשם גם בעבירות לפי הסעיפים 3(א) ו-3(ב) לחוק איסור הלבנת הון, וזאת שעה שהמטרה שעמדה מאחורי מעשיו (קרי הוצאת שיקים כנגד חשבוניות כוזבות והפעולות שבוצעו בשיקים על דרך הפקדתם ופריטתם) הייתה הסוואת בעלי הזכויות בכסף ומקור הכספים, ומניעת רישום ודיווח נכון.

אישום שלישי, פרק 7 - "חברת עתיד"

חברת "עתיד" (להלן: "עתיד") הייתה חברה אשר הקימה וניהלה מרפאה באבו גוש. סיבוני אשר מימן את הקמתה, היה שותף ב-40% מהחברה, בעוד שהרופאים חאג' יחיא, תמימי ורופא נוסף החזיקו ביתר המניות בה.

בכתב האישום נטען כי במהלך השנים 2008-2010, הוציא הנאשם חשבוניות פיקטיביות לחברת "עתיד", בסך 1,220,843 ₪, כביכול עבור שירותים שסיפק, כשהלכה למעשה לא עמדה מאחוריהן כל פעילות עסקית שהיא.

בהכרעת הדין נקבע כי ההגנה הצליחה לעורר ספק לגבי פעילות ניהול, שיתכן והנאשם ביצע בעבור חברת "עתיד", יחד עם זאת נקבע כי בחשבוניות אלה קיים רכיב ברור של ניפוח הסכומים, שלא ניתן לכמתו.

ביהמ"ש הרשיע את הנאשם ביחס לשתי חשבוניות בסך 70,000 ₪ שנקבע לגביהן שהינן כוזבות לחלוטין, בתוספת סכום בלתי ידוע שמקורו בניפוח חשבוניות הניהול.

אישום שלישי, פרק 8 - חברת "גשר לחיים"

חברת "גשר לחיים" הייתה חברה אשר הקימה וניהלה את מרפאת "פנים מאירות" בירושלים.

סיבוני החזיק ב-50% מחברת "גשר לחיים" ומימן את הקמת אותה מרפאה, בעוד שצבי למברגר (שמשפטו הופרד) החזיק ביתר המניות וניהל את הפעילות במרפאה.

בכתב האישום נטען כי בשנים 2008-2010 הוצאו על ידי הנאשם חשבוניות כוזבות בסכום של 1,862,030 ₪ (לא כולל מע"מ), לחברת "גשר לחיים", כביכול עבור שירותים שסופקו, כשבפועל לא התקיימה כל פעילות עסקית בין "גשר לחיים" ובין הנאשם.

ביהמ"ש קבע בהכרעת דינו כי כל החשבוניות שהוצאו, הקשורות לצירוף מבטחים, בסכום של 1,862,030 ₪, הן כוזבות ופיקטיביות ולא עמדה מאחוריהן פעילות כלשהי מצדו של הנאשם. החשבוניות הוצאו בהתאם לתכנית העבריינית המשותפת של הנאשם וסיבוני במטרה להתחמק ממס.

בנוסף, נקבע כי הנאשם פרט את השיקים שקיבל מ"גשר לחיים" לפקודת "חברות סניור", אצל רובין, כשתמורתם קיבל מזומנים, ובנסיבות הללו הורשע הנאשם בעבירה לפי סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון שעה שפעילותו זו נועדה להסוות את בעלי הזכויות בכסף ומקור הכספים.

סיכום עד כאן

בסך הכל בפרקים 1, 6, 7, ו-8 באישום השלישי הורשע הנאשם בהוצאת חשבוניות פיקטיביות, בסכום כולל של 24,659,000 ₪ (לא כולל מע"מ);

בעבירות לפי ס' 3(א) לחוק איסור הלבנת הון בסכום של 24,500,000 ₪ ש"ח;

ובעבירות לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון בסכום של 22,500,000 ₪;
ובנוסף הורשע בעבירה של שימוש במסמך מזויף ובעבירה של קבלת דבר במרמה.

אישום שלישי, פרק 10 - עבירות המס ב"חברות סניור"

פרק זה נוגע לעבירות המס השונות שביצע הנאשם ב"חברות סניור" בדמות השמטת הכנסות, אי דיווח למע"מ על מלוא העסקאות, הגשת דו"חות כוזבים ו/או אי הגשת דו"חות למס הכנסה ולמע"מ, וקיצוז מס תשומות ללא מסמך כדין, במטרה להתחמק מתשלומי מס כדין.

מלכתחילה כפר הנאשם במיוחס לו באישום זה, אולם בעדותו בביהמ"ש חזר בו מכפירתו והודה במיוחס לו.

בהכרעת הדין נקבע כי התכנית העבריינית שנרקמה בין הנאשם וסיבוני והתנהלותם העבריינית במסגרתה, חייבה את הנאשם להימנע מהגשת דיווחים אמתיים אודות הכנסותיו, ולהגדיל את הוצאות החברות שבבעלותו שלא כדין.

ביהמ"ש קבע כי הנאשם אחראי באופן ישיר להשמטת ההכנסות, אשר היוותה גם היא חלק מאותה תכנית עבריינית ממושכת, מאורגנת ושיטתית, שכל מטרתה הייתה התחמקות ממס.

- משך הורשע הנאשם בעבירות שבוצעו בעוסק מורשה "דניה. ה.ס." בשנים 2005-2010, בקשר להכנסות שהתקבלו מחברות "סיבוני", "הר הזיתים", "קידס", "עתיד" ו"גשר לחיים": השמטת הכנסה בסך כולל של 16,228,388 ₪; השמטת מע"מ בסך כולל של 2,259,967 ₪; וקיצוז מס תשומות ללא מסמך כדין בסך כולל של 745,000 ₪.

- וכן הורשע בעבירות שבוצעו ב"סניור קפיטל" בשנים 2006-2010, בקשר להכנסות מחברות "סיבוני", "קידס", "עתיד" ו"גשר לחיים": השמטת הכנסה בסך כולל של 7,031,238 ₪; השמטת מע"מ בסך כולל של 1,119,963 ₪; וקיצוז מס תשומות ללא מסמך כדין בסך כולל של 469,186 ₪.

סה"כ הורשע הנאשם בהשמטת הכנסה בסכום כולל של 23,259,626 ₪, בהשמטת מע"מ בסכום כולל של 3,379,930 ₪ ובעבירה של קיצוז מע"מ שלא כדין בסכום כולל של 1,214,186 ₪.

להשלמת התמונה יצוין כי הנאשם זוכה מכלל העבירות שיוחסו לו בפרק ה-5 לאישום השלישי, בכל הנוגע לחברת "הר הזיתים", ביניהן, עבירה של הוצאת חשבוניות פיקטיביות ועבירות לפי חוק איסור הלבנת הון.

בפרק זה נטען ע"י המאשימה כי החל מינואר 2007 הנאשם הוציא חשבוניות כוזבות, בצוותא חדא עם סיבוני, לחברת "הר הזיתים", שהייתה חברה בבעלות הרופאים תמימי וחאג' יחיא (שמשפטם הופרד) והקימה וניהלה מרפאות בהר הזיתים, בסכום כולל של 1,222,915 ₪.

ביהמ"ש קבע בהכרעת הדין כי משעה שלא ניתן לשלול פעילות שיווק של קנית מבוטחים מצדו של הנאשם בהיקף לא מבוטל מהפעילות הכוללת, לצד העובדה כי הכספים שיצאו מ"הר הזיתים" לא חזרו לסיבוני או לחברה עצמה, הרי

שמתעורר ספק סביר ביחס לתזת המאשימה, וזאת על אף אי ההתאמות, כפי שאלה הוצגו על ידה, בנוגע להיקף הפעילות, וסימני השאלה אשר התעוררו בעקבות אי ההתאמות הללו. משכך מצא ביהמ"ש לזכות בדן מחמת הספק את הנאשם מהעבירות שיוחסו לו בפרק זה.

לבקשת הנאשם נשלח עניינו לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר טרם הטיעונים לעונש.

תסקיר שירות מבחן

לתיק ביהמ"ש הוגש תסקיר מיום 5.11.20, אשר בסופו לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית/שיקומית בעניינו של הנאשם.

מהתסקיר עולה כי הנאשם, בן 53, גרוש, אב לשתי בנות בוגרות (בגילאים 26 ו-28), מתגורר במודיעין עם בתו ונעדר מסגרת תעסוקתית.

הנאשם סיים 12 שנות לימוד, גויס לצה"ל לשירות קרבי ונפצע במהלך שירותו. לאחר שחרורו מצה"ל החל ללמוד משפטים ומחשבים והשתלב בשוק המחשבים ובהמשך בתחום השיווק, אז גם החלה, במקביל, הסתבכותו בפלילים.

שירות המבחן סוקר את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם, ומתרשם ממי אשר גדל למשפחה נורמטיבית ומתפקדת, אולם מגיל צעיר ולאורך הדרך, חווה טראומות שונות אשר לא טופלו כראוי והשפיעו רבות על מצבו הנפשי.

הנאשם תיאר בפני שירות המבחן כי האירועים מושא התיק דנן הובילו לנתק בקשר עם משפחתו, אשר חודש רק בשנים האחרונות.

שירות המבחן מתייחס בתסקירו למצבו הבריאותי של הנאשם ומציין כי הנאשם מוכר כנכה צה"ל, ואושרו לו 31% נכות רפואית ו-49% נכות נפשית. לדברי הנאשם משנת 2017 סובל בנוסף ממחלת הפרקינסון המתבטאת בתסמינים שונים וכרוכה באשפוזים וטיפול תרופתי קבוע לצד מעקב רפואי. כן סובל, לדבריו, מהפרעה פוסט טראומתית, מהפרעה כפייתית ומהפרעת הסתגלות, בגינן מצוי במעקב פסיכיאטרי מזה חמש שנים ומטופל תרופתית. הנאשם מסר בנוסף כי מצוי ב-4 השנים האחרונות בקבוצת תמיכה של אנשים המתמודדים עם פוסט טראומה בבית הלוחם בירושלים, וכי עובר טיפול פרטי. בשירות המבחן הציג הנאשם אישורים רפואיים מגורמים שונים בנוגע למצבו הבריאותי לרבות מסמך אודות הטיפול הפרטי בו הוא משולב לדבריו, אלא שבבדיקה שערך שירות המבחן עם המטפלת החתומה על המסמך, עלה כי הנאשם אינו מוכר לה כלל ומדובר בדו"ח אשר זויף על ידו.

כאשר הנאשם עומת עם מעשה הזיוף הודה בכך וקשר זאת למצבו הנפשי הרעוע.

אשר להיסטוריה העבריינית והעבירה הנוכחית, מהתסקיר עולה כי אין זו הסתבכותו הראשונה של הנאשם בפלילים, לחובתו עבר פלילי בעבירות אלימות ומרמה, והוא ריצה בעברו עונש מאסר בפועל ממושך.

בנוסף לאחרונה הוגש כנגדו כתב אישום בביהמ"ש המחוזי בירושלים, בגין מגוון עבירות שבוצעו לכאורה ביוני ויולי 2020, ביניהן קבלת דבר במרמה, גניבת רכב, החזקת סמים, קשירת קשר, שימוש במסמך מזויף בכוונה לקבל דבר ועוד.

אשר לעבירות נשוא הדיון, שירות המבחן מציין כי הנאשם לוקח אחריות על ביצועו. הנאשם תיאר את היכרותו לראשונה את סיבוני במסגרת תהליך שיקום בו שולב מטעם רש"א, לאחר שחרורו ממאסר ממושך שהושת עליו בגין עבירות מתחום המרמה, כשסיבוני היה המפקח עליו, ובתוך כך סייע לו להשתלב בשוק העבודה. לדבריו לא היה מודע לפסול שבמעשיו בהתחלה, אך בהמשך הבין כי מעשיו מרמתיים ולמרות זאת העמיק התנהלותו העבריינית.

שירות המבחן מתרשם כי כיום הנאשם מבין שהרקע להתנהלותו השולית והעבריינית קשור בנתוני אישיותו ובדפוס חשיבה והתנהגות בעייתיים, אליהם מגלה מודעות רבה יותר היום.

בתסקירו מציין שירות המבחן מחד, את גורמי הסיכון בעניינו של הנאשם, ובהם, בין היתר, חומרת העבירות והיקפן, מעורבות קודמת בפלילים, הרקע הנפשי והמורכב, הקושי בדחיית סיפוקים ובהצבת גבולות, העדרם של גורמי תמיכה, אי העמקה באופי המרמתי הגלום במעשיו והעובדה כי חלה רגרסיה במצבו של הנאשם בעת האחרונה; ומאידך, את גורמי הסיכון בעניינו של הנאשם, ובהם, ההפוגה שחלה בפעילותו הפלילית עד לאחרונה, קבלת האחריות על ביצוע העבירות ודיווחיו אודות מסגרות הטיפול בהן משולב.

בשקלול גורמי הסיכון והסיכון מעריך שירות המבחן כי הנאשם אינו מצליח לוותר על דפוסיו המרמתיים, ממשיך בהתנהלות שולית וממשיך לקיים קשרים עברייניים למרות מצבו הירוד, ובנסיבות הללו אינו בא בהמלצה טיפולית/שיקומית בעניינו.

ראיות לעונש

במסגרת הראיות לעונש, הגישה ב"כ המאשימה את גיליון הרשעותיו הפליליות הקודמות של הנאשם.

טיעוני ב"כ הצדדים לעונש

ב"כ המאשימה הפנתה בטיעוניה בראש ובראשונה לחומרה הרבה הגלומה במעשיו של הנאשם נוכח מספר האישומים הרב בו הורשע, סכום העבירות העומד על עשרות מיליוני שקלים, משך ביצוע העבירות ודפוס הפעולה העבריינית המתוחכם והמתמשך שנגלה.

ב"כ המאשימה מנתה את הערכים המוגנים, בהם פגעו מעשיו של הנאשם, ביניהם, השמירה על הקופה הציבורית ועל מנגנון גביית המיסים; השמירה על השוויון בין מי אשר משלם מיסים ומקיים חובתו על פי דין ובין מי אשר חומק מחובותיו אלה; הפגיעה באמון הציבור במערכת המס; השמירה על מערך דיווח תקין וללא רבב; השמירה על טוהר הכסף נקי מהון שחור ומפעילות עבריינית; והפגיעה בחופש הרצון, הפעולה, הבחירה והרכוש של המרומה.

לשיטתה, מידת הפגיעה בערכים הללו בעניינו היא משמעותית ומצויה על הרף הגבוה, וזאת נוכח הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, ביניהן, התכנון שקדם למעשים; ביצוע העבירות בצוותא והוצאתה לפועל של תכנית עבריינית סדורה ומתוחכמת; השיטתיות בה בוצעו העבירות; הארגון והתחכום שבמעשים; התקופה הממושכת בה בוצעו; הסוואת הפעילות האמיתית בדרכים שונות באופן שמנע דיווח הן ע"י הצ'ינג' והן ע"י הבנק; הסכומים הגבוהים בהם מדובר; היקף הנזק שנגרם לקופה הציבורית; והמניע לביצוע העבירות - בצע כסף.

עוד הפנתה ב"כ המאשימה בטיעוניה לחלקו המרכזי של הנאשם בעשייה העבריינית, תמורתה קיבל עמלה "שמנה", ולעובדה כי בלעדיו ביצוע העבירות לא היה מתאפשר.

בנוסף הדגישה ב"כ המאשימה את העובדה כי הנאשם לא פעל להסרת המחדל. אשר לעובדה ששותפו לעבירות - סיבוני, הגיע להסדר עם רשות המיסים והסיר חלק מהמחדלים שנבעו מהפעילות העבריינית, טענה כי הסרת המחדל ע"י סיבוני, אינה מאיינת את עוצמת הפגיעה ממעשיו של הנאשם, ואין לזקוף אותה לזכותו, וזאת כפי שנקבע ברע"פ 5718/05 בעניין אוליבר נ' מ"י.

אשר למדיניות הענישה הנוהגת, הגישה ב"כ המאשימה אסופת פסיקה, ובהסתמך עליה עתרה לקבוע מתחם עונש הולם אחד לכלל העבירות בהן הורשע הנאשם, הנע בין 4 ל- 7 שנות מאסר בפועל. ב"כ המאשימה הדגישה כי הפסיקה אליה הפנתה מהווה אך ורק אמת מידה למתחם העונש ההולם בעניינו, שכן בעניינו נתקבצו להן יחדיו גם עבירות מיסים, גם עבירות מרמה וגם עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, בהיקפים משמעותיים ולאורך שנים. לדבריה מדובר במצבור עבירות שיש בו כדי להגדיל באופן משמעותי את מתחם העונש ההולם.

אשר למיקומו של הנאשם בתוך המתחם, ב"כ המאשימה הפנתה בטיעוניה בעניין זה לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות, ביניהן, בראש ובראשונה עברו הפלילי של הנאשם, במסגרתו הורשע בעבר בעבירות מרמה וזיוף ונגזר עליו עונש של 59 חודשי מאסר בפועל, שלא הרתיעו מלשוב ולבצע עבירות מרמה מיד ובסמוך לשחרורו ממאסרו; לעובדה כי כיום תלוי ועומד כנגדו כתב אישום שהוגש אך לאחרונה בגין עבירות מרמה; לאי לקיחת אחריות וניהול הליך הוכחות מלא, שבסופו הורשע ברוב אשר יוחס לו בכתב האישום וגרסתו נמצאה ברובה גרסת בדים; לעובדה כי מדובר בעברין מס "סדרתי" אשר במהלך השנים לא השכיל לעלות על דרך נורמטיבית, לטפל בדפוסיו המרמתיים ולהתנתק מהעולם השולי; לאי הסרת המחדל מצדו כשהוא חב למס הכנסה סכום של מעל 9 מיליון ₪ ולמע"מ סכום של למעלה מ-11 מיליון ₪; להעדר שיתוף פעולה עם גורמי אכיפת החוק, שעה שבמרבית חקירותיו במשטרה שתק ו/או סיפק גרסה רק באשר לחלק מינורי מן העבירות ו/או מסר גרסה שהתבררה כשקרית במפגיע.

ב"כ המאשימה טענה בנוסף כי בעניינו, יש מקום ליתן משקל משמעותי בגזירת העונש בתוך המתחם לשיקולי הרתעת היחיד, שעה שמדובר במי שהפגין התנהגות עבריינית רצופה משך שנים ארוכות, וכעולה מהתסקיר אינו מצליח לוותר על דפוסיו המרמתיים וקשריו השוליים, כשגם הליכים פליליים בעניינו לא הרתיעו אותו. בהקשר זה הדגישה ממצאי התסקיר לפיהם שיקר לקצינת המבחן והעביר לידיה תעודה רפואית מזויפת, ללמדך על דפוס פעולתו ודפוס התנהלותו המרמטית של הנאשם.

בנסיבות הללו טענה כי יש להשית על הנאשם עונש חמור במיוחד.

ב"כ המאשימה התייחסה בטיעוניה בהרחבה לשאלת חלוף הזמן והמשכות ההליכים, וטענה כי נוכח חלקו המרכזי של הנאשם בכתב האישום, ריבוי העבירות שיוחסו לו והיקפן, ההליך בעניינו התארך באופן טבעי, אך לא חרג מסדרי הגודל המקובלים לניהול הליך מורכב מסוג זה.

זאת ועוד, לדבריה לנאשם יש אחריות לחלק לא מבוטל מהמשכות ההליך, הן נוכח התנהלותו בחקירה, ברובה בחר לשמור על זכות השתיקה, הן נוכח אי התייצבותו למספר רב של דיונים עד להוצאת צו מעצר בעניינו, הן נוכח העובדה כי

נמנע מלהסדיר את ייצוגו משך שנה, והן נוכח עדותו כפי שנשמעה בביהמ"ש, במסגרתה מסר גרסה כבושה, שהצריכה זימון עדי הזמה, ובסופו של דבר נמצאה שקרית ובדויה.

בנסיבות הללו סבורה המאשימה שהנאשם אינו זכאי להקלה כלשהי בדינו בעטיים של חלוף הזמן והימשכות ההליכים.

אשר למצבו הרפואי של הנאשם, ב"כ המאשימה טענה כי שעה שלא התקבלו בידיה המסמכים עליהם מתבסס הנאשם ואותם הציג בפני שירות המבחן ולא הוגשה לתיק ביהמ"ש אסמכתא כלשהי בנוגע למצבו הבריאותי, הרי שלא ניתן לקבל הטענה כי מצבו הרפואי הוא כזה המצדיק הקלה בעונשו, ובוודאי שלא ניתן להתבסס על האמור בתסקיר בעניין זה.

לדבריה, התנהלותו המרמית של הנאשם גם מול שירות המבחן, שעה שהעביר מסמך שקרי שהוא זייף בעצמו, מחייבים בדיקה מעמיקה של דבריו בנוגע למצבו הרפואי.

ב"כ המאשימה סבורה שהעובדה שהנאשם לא הציג כל מסמך רפואי בביהמ"ש, לתמיכה בטענותיו בדבר מצבו הבריאותי, מדברת בעד עצמה.

ב"כ המאשימה הפנתה בטיעוניה את תשומת הלב לכך שטענות הגנה כאלה ואחרות שטען הנאשם נדחו על ידי ביהמ"ש בהכרעת דינו, ובתוך כך הפנתה את הזרקור לטענתו בדבר הפרת הבטחה שלטונית שניתנה לו שלא להעמידו לדין ובעיקר לטענתו שקשר קשר עם נצ"מ אפי ברכה ז"ל, על מנת להפליל הפללת שווא אדם חף מפשע, ואשר לגביה, קבע ביהמ"ש, כי מדובר בהמצאה של ממש ובהאשמה מכוערת ומקוממת. ללמדך, את עזות המצח של הנאשם ונטייתו לשקר ללא כל קושי ו/או היסוס.

לאור כל האמור ונוכח מכלול הנסיבות שפורטו, עתרה המאשימה למקם את הנאשם ברף העליון של המתחם, ולהשית עליו עונש של 7 שנות מאסר בפועל, לצד מע"ת וקנס משמעותי.

ב"כ הנאשם מנגד טען בפתח דבריו כי בסופו של יום בהתאם לממצאי הכרעת הדין אנו למדים כי תזת המאשימה, כפי שהוצגה בכתב האישום, לפיה לנאשם לא הייתה כל פעילות ממשית בשיווק או בצירוף מבוטחים ושמאחורי אותן חשבוניות לא עמדה כל פעילות כלשהי - קרסה, שכן הנאשם זוכה מחלק מן העבירות אשר יוחסו לו מלכתחילה, תוך שנקבע שבנוגע לאותם מקרים הוכח כי מאחורי הוצאת החשבוניות ע"י הנאשם עמדה פעילות עסקית אמיתית.

ב"כ הנאשם הפנה את הזרקור בטיעונו למספר נתונים מהווים, לשיטתו, שיקולים לקולא בגזירת עונשו של הנאשם, ובהם, בין היתר, לקיחת האחריות מצדו של הנאשם כיום, כפי שהתרשם ממנה שירות המבחן בתסקירו; הודיית הנאשם, במעמד מתן עדותו בביהמ"ש, במיוחס לו באישום העשירי (עבירות הדיווח); העובדה כי המחדל הוסר על ידי סיבוני ויש בכך לפצות על הנזק שנגרם לקופת המדינה ומשכך אין לזקוף לחובת הנאשם נתון זה או למצער לא לתת לו את המשקל לו עתרה המאשימה; שירותו הצבאי של הנאשם במהלכו נפגע מירי אויב והוכר כנכה צה"ל; התנדבותו לאורך השנים עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים; נסיבות חייו האישיות המורכבות כשמגיל 12 גדל כיתום ונדרש לכלכל את עצמו ואת משפחתו; המאמצים שעשה כדי להתגבר על החוויות הטראומטיות שעבר במהלך חייו החל מילדותו, ובתוך כך פנייתו

ללימודים אוניברסיטאיים חרף הקשיים בהם נתקל לאורך הדרך; הטיפול הפסיכיאטרי והתרופתי בו הוא משולב; והקושי שצפוי לו בתקופת מאסרו נוכח מצבו הבריאותי והנפשי המורכב.

אשר למצבו הרפואי, טען ב"כ הנאשם כי בניגוד לעמדת המאשימה, דברי הנאשם בהקשר זה נבדקו כראוי על ידי שירות המבחן, ודווקא חשיפת אותו מסמך מזויף ע"י שירות המבחן מעידה על הבדיקה הקפדנית שנערכה מטעמו. משכך דומה כי הקביעות בתסקיר הובאו לאחר בחינה דקדקנית וניתן להסתמך עליהן כעובדות שהוכחו. בהקשר זה שב והדגיש כי הנאשם חולה במחלת הפרקינסון זה מספר שנים, וכי ניתן להתרשם במישרין ובאופן בלתי אמצעי, מחלק מן התסמינים מהם הוא סובל והם ניכרים לעין.

ב"כ הנאשם הגיש פסיקה, לפיה מצב רפואי ונפשי של נאשם יכול ויהווה שיקול בקביעת מתחם הענישה ובוודאי שמהווה שיקול בקביעת העונש בתוך המתחם, ועתר להתחשב לקולא בשיקול זה בגזירת עונשו של הנאשם.

לסיכום טען ב"כ הנאשם כי המתחם לו עתרה המאשימה גבוה מדי, וכי בכל מקרה, בהינתן מכלול השיקולים לקולא כפי שנמנו לעיל, ובפרט מצבו הרפואי של הנאשם - יש למקם את הנאשם ברף התחתון של מתחם העונש ההולם ולנהוג בו במידת הרחמים.

הנאשם בדברו האחרון בפניי הביע חרטה על מעשיו ומסר שכיום הוא לוקח אחריות עליהם. כי ביצע את העבירות לאחר שחרורו מבית סוהר ועל רקע קושי בהתארגנות מחדש לצד תחושת חוסר יציבות כלכלית.

הנאשם ביקש את רחמי ביהמ"ש בגזירת עונשו, בעיקר בשל מצבו הבריאותי והנפשי, מחלת הפרקינסון ממנה סובל וחוסר הוודאות באשר לעתידו בעטיו של מצבו הרפואי.

דין והכרעה

כמצוות המחוקק בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, בקביעת מתחם העונש ההולם את מעשי העבירה שביצע הנאשם, ובהתאם לעיקרון המנחה הקבוע בסעיף 40ב לחוק העונשין, יש להתחשב בערך החברתי הנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם הם השוויון בנשיאה בנטל המס, כך שעל כלל הציבור מוטלת מעמסה כספית בגין מעשים אלה; הסדר החברתי וההגנה על הקופה הציבורית מפני גזלה ושליחת יד בכספי הציבור, לצד הנזקים הכלכליים המשמעותיים שגורמת העלמת מיסים; הפעילות התקינה של מנגנון גביית המיסים, תוך ערעור אמונו של הציבור במערכת המס ובשלטון החוק; תקינות המערכת הפיננסית ומנגנוני הדיווח, תוך שמירה עליהם מפני פעילות עבריינית ומהון שחור; והשמירה על חופש הרצון, חופש הפעולה וחופש הבחירה של המרומה.

מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא גבוהה ומשמעותית במקרה דנן, הן בשל דפוס הפעולה העברייני השיטתי והמתוחכם שנגלה; הן בשל סכום השמטת ההכנסה הגבוה בו הורשע הנאשם, העומד על עשרות מיליוני שקלים, סכום

המע"מ שהושמט העומד על כמיליון ₪, וסכום החשבוניות הפיקטיביות הכולל שהוצאו, העומד על למעלה מ-24 מיליון ש"ח; הן בשל חלקו המרכזי, הדומיננטי והממשי באותה התנהלות עבריינית מאורגנת מתוחכמת ושיטתית; והן בשל משך הזמן בו בוצעו העבירות, אשר הופסקו רק בעקבות החקירה ומשעה שהפכה לגלויה.

בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות; אין חולק כי מעשי הנאשם חמורים. מדובר בשורת מעשים אשר פגעו במשק הציבורי ובהתנהלותו השוטפת והתקינה, גרמו לנזק כלכלי ולפגיעה באמון הציבור. זאת בפרט שעה שהורשע בעבירות של העלמת מס באמצעות הוצאת חשבוניות פיקטיביות בהיקף של עשרות מילוני שקלים, אשר מטבען הן עבירות הנעשות בתחכום, תוך מחשבה ותכנון מוקדם וממושך, עבירות אשר חשיפתן, אינה קלה מחד וביצוען אינו מורכב מדי מאידך. הנאשם פעל להוצאת והפצת חשבוניות פיקטיביות, בצוותא חדא עם סיבוני, כשהשניים פעלו יחד כמכונה משומנת היטב, וכשהמטרה שעמדה לנגד עיניהם הייתה הגדלת ההוצאות ב"חברות סיבוני", וזאת על מנת להתחמק ממס, בסכומים העומדים על מיליוני שקלים, ותגמולו של הנאשם בגין מעשיו בעמלה "שמנה" ונדיבה.

הנאשם פעל זמן ממושך בתוך המערך העברייני שהוקם על ידו ועל ידי סיבוני, תוך יצירת מצג שקרי וכוזב, ולפיו מאחורי אותן החשבוניות עומדת פעילות עסקית ולגיטימית, כשבפועל לא התקיימה כל פעילות כזו, והכל במטרה להתחמק ממס.

כחלק מאותו מצג שקרי, הנאשם פעל בדרכי מרמה גם מול הבנק, וזאת לצורך קבלת הנחת דעתו כי מדובר בפעילות עסקית לגיטימית ומניעת הדיווח מצדו לרשות לאיסור הלבנת הון, והכל על מנת לאפשר המשך קיומו של אותו מערך עברייני.

הנאשם הוציא וסיפק חשבוניות פיקטיביות תמורתן קיבל שיקים מזויפים אותם פרט אצל רובין וזאת על מנת להסוות את מקור הכספים וזהות הבעלים האמיתית.

על מנת להמשיך ולהפעיל את אותו מערך עברייני שהופעל יחד עם סיבוני וכדי למנוע חשיפתו נדרש הנאשם להגיש דו"חות כוזבים ולהעלים מידע מרשויות המס, לצד עבירות נוספות, הכל כפי שפורט באישום העשירי.

עינינו הרואות כי חלקו של הנאשם, במערך העברייני המסועף היה דומיננטי ומרכזי, זאת על אף שהוא לא היה מי אשר עמד בראש הפירמידה ומי אשר היה הנהנה העיקרי מהכספים.

הנאשם החזיק בתפקיד מרכזי כמי שהוציא את החשבוניות הפיקטיביות, ביצע בעצמו את כל פעולות הלבנת הכספים שהתקבלו כנגד אותן חשבוניות, והלכה למעשה היווה חלק מרכזי בלעדיו אין בעשייה העבריינית, הניע אותה ואפשר הוצאתה לפועל.

גם העובדה שבאישום השישי הנוגע לחברת "קידס", הנאשם פעל לבדו להוצאת חשבוניות פיקטיביות לצורך התחמקות ממס, וללא שלסיבוני הייתה כל מעורבות שהיא בהקשר זה לאותה חברה והפעילות בה, מלמדת על דפוס הפעולה שאימץ ועל התנהלותו המרמית השיטתית.

אשר לנזק שנגרם מביצוע העבירות; עבירות שגלומה בהן העלמת מס יש בהן לפגוע בקופת הציבור ולגרום להעמסה בנטל תשלום המס על הציבור, ומשכך מדובר בנזק עוצמתי.

פגיעה זו מתעצמת נוכח היקף הסכומים הגבוה בו הורשע הנאשם, קרי הוצאת חשבונות כוזבות והשמטת הכנסה בסכום של עשרות מילוני שקלים, כמפורט לעיל.

בהקשר זה יצוין כי הנאשם לא פעל להסרת המחדל בשום צורה ואופן.

אשר לסיבות שהובילו את הנאשם לבצע את העבירות; מתסקיר שירות המבחן עולה כי בבסיס התנהלותו השולית של הנאשם עומדים נתוני אישיותו ודפוסי התנהגות וחשיבה בעייתיים.

הנאשם עצמו מסר, במעמד הטיעונים לעונש, כי ביצע את העבירות לאחר שחרורו מריצוי מאסר ממושך, על רקע קשיי הסתגלות למצבו החדש וחבירה לנאשם סיבוי, לצד קשיים כלכליים וחוסר יציבות בחייו.

יאמר מיד כי מצב כלכלי, קשה ודחוק ככל שיהיה, אין בו כדי להצדיק ולו במקצת פעילות עבריינית.

בסופו של יום לא ניתן לחלוק על העובדה כי בבסיס ביצוע העבירות עמד מניע בדמות בצע כסף והרצון להתעשר על חשבון כספי הציבור. הנאשם יצר והפעיל מערך עברייני סדור וקבוע שמטרתו הימנעות מתשלום מס כדין, ופעל בדרך זו עבור העמלה "הנדיבה" שקיבל ממקבל החשבונות.

מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות בהן הורשע הנאשם מתחשבת בפגיעה הקשה של עבריינות המס במשק ובציבור.

ביהמ"ש העליון פסק זה מכבר, כי כאשר מדובר בעבירות כלכליות ובכלל זה עבירות מס, על מדיניות הענישה לשקף את הסכנה הגדולה הטמונה בהן לפרט ולציבור כאחד ואת יסוד ההרתעה הנדרש ביחס לביצוען.

יפים לכך דברי ביהמ"ש ברע"פ 7135/10 יגאל חן נ' מ"י (3.11.10):

"האתגר בכגון דא הוא האיזון בין האינטרס הציבורי לבין השיקולים האינדיבידואליים; אך כשעסקינן בעבירות מס ככלל, כנפסק לא אחת, שיקולי ההרתעה גוברים על נסיבותיו האישיות של הנאשם, אף אם אינם מאיינים אותן:

"נוכח פגיעתה הקשה של עבריינות המס במשק, בכלכלה, במגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, ואף בשל הקושי הרב שבחשיפתה, יש לנקוט ביד קשה בטיפול בעבירות אלה ולהעניק משקל מיוחד להיבט ההרתעתי של העבריינים, במסגרת שיקולי הענישה (ראו למשל ע"פ 624/80 חברת וייס ארנסט בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד לה (3) 211, 218-217 (1981); רע"פ 3137/04 חג'י נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], ניתנה ביום 18.4.2004); רע"פ 5779/09 סטבינסקי נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], ניתנה ביום 11.8.2009)" (רע"פ 8507/09 שחל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (השופט ג'ובראן, החלטה מ-24.1.10)).

ובמקרה אחר נקבע:

"עוד נקבע כי בעבירות ממין זה יש ליתן משקל יתר לשיקולי ההרתעה על פני שיקוליו האישיים של הנאשם, בין היתר בגלל הקושי לאתר עבירות ממין זה והחשיבות לעגן ולחדד את האיסור הפלילי בהעלמות מס." רע"פ

4791/08 כהן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (השופט ג'ובראן בהרכב עם השופטים ארבל ודנציגר, 9.2.09).

נוכח הדברים הללו השתרשה בפסיקה העמדה לפיה יש להשית על עברייני המס עונשי מאסר לריצוי בפועל וקנסות משמעותיים, תוך מתן בכורה לשיקולי הגמול וההרתעה, והעדפתם על פני נסיבותיו האישיות של העבריין (ראה למשל רע"פ 2638/13 עובדיה נ' מ"י (28.4.13); רע"פ 977/13 אודיזי נ' מ"י (20.2.13); רע"פ 674/13 ליטווק נ' מ"י (28.1.13); בין רבים אחרים).

טרם שאסקור את הפסיקה הרלוונטית לענייננו אציין כי מעיון בפסיקה ניתן לראות כי הענישה בעבירות אלה היא מגוונת ואינדיבידואלית, הכל בהתאם לנסיבותיו של כל תיק ותיק. מטבע הדברים אין מקרה אחד זהה ו/או דומה בדיוק לרעהו, בפרט כאשר מדובר, כפי שבענייננו, בריבוי עבירות הן מתחום מע"מ, הן מתחום מס הכנסה, הן מתחום הלבנת הון והן עבירות מרמה. משכך, הפסיקה שתובא בפרק זה, תהווה אך אמת מידה לעונש ההולם בעבירות דומות לאלה שבענייניו של הנאשם שבפניי.

בע"פ 486/16 אריה שירזי נ' מ"י (13.9.18) הורשע המערער בבימ"ש המחוזי במגוון עבירות, ביניהן, עבירות מס והלבנת הון, בנוגע להלוואות בריבית קצוצה שנתן המערער, לצד שימוש בעוסקים שונים להסוואת מתן ההלוואות הללו וכספי הריבית שהתקבלו תמורתן, ועל מנת להתחמק מתשלום מס הכנסה ומע"מ וכדי להלבין רכוש שמקורו בעבירות.

לצורך הסוואת אותן הלוואות וההכנסות בגינן, המערער קשר עם פלוני קשר לרישום כוזב במסמכי העוסקים, ובתוך כך הוציא חשבוניות פיקטיביות בשמם, בהיקף של מעל 25 מיליון ש"ח, בעבור עסקאות שלא בוצעו הלכה למעשה. באמצעות החשבוניות הללו הגדילו הלווים באופן כוזב את הוצאותיהם לצרכי מס הכנסה והתחמקו מתשלומים למס הכנסה ומע"מ, כך שבפועל חלק מהחזר ההלוואה והריבית בגינה, שולם על חשבון המדינה והציבור. בנוסף הורשע המערער בעבירות הלבנת הון בהיקף של 14.5 מיליון ₪.

בימ"ש קמא קבע שלושה מתחמי ענישה שונים לעבירות השונות בהן הורשע המערער. הרלוונטי לענייננו, הוא המתחם הראשון שנקבע בגין עבירות המס, הלבנת ההון והאיומים שהושמעו לצורך השלמת העבירות, הנע בין 4 ל-8 שנות מאסר בפועל. ביהמ"ש העמיד את עונשו של הנאשם בתוך המתחם על 6.5 שנות מאסר בפועל, לצד קנס בסך מיליון ₪.

כאמור נקבעו ע"י ביהמ"ש 2 מתחמים נוספים בגין עבירות נוספות בהן הורשע הנאשם (האחת עבירת איומים על עד המדינה והשנייה עבירת שיבוש מהלכי משפט). ביהמ"ש קבע כי העונשים שנגזרו על הנאשם במסגרת כל אחד מהמתחמים שנקבעו ירוצו במצטבר, כך שעל הנאשם נגזר עונש כולל בן 8 שנות מאסר בפועל.

ערעור שהוגש לביהמ"ש העליון על חומרת העונש נדחה, פרט להעמדת המאסר חלף קנס על 12 חודשים.

בת"פ (מחוזי מרכז) 16449-02-15 מדינת ישראל נ' הירש ואח' (1.5.16) הורשע הנאשם, במסגרת הסדר טיעון סגור, בעבירות מס שונות, ביניהן הוצאת חשבוניות פיקטיביות, שימוש במרמה עורמה ותחבולה בכוונה להתחמק ממס,

עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון ועבירות נוספות.

על פי עובדות כתב האישום המתוקן בין השנים 2012-2015, היו הנאשם ונידאל אלג'רושי בעלי מניות ומנהליה של הנאשמת (חברת גולד פאר דלקים בע"מ) אשר עסקה בשיווק מוצרי דלק, ומסחר בהם, כשהנאשם גם היה "הרוח החיה" מאחורי אותה החברה.

במהלך השנים הללו קשרו הנאשם והנאשמת קשר עם מיכאל גילון ענתבי, על מנת להוציא לפועל תכנית עבריינית רחבת היקף, במסגרתה עברו על עבירות מתחום המע"מ, פקודת מס הכנסה, חוק העונשין וחוק איסור הלבנת הון.

במסגרת האישום הראשון, קשרו הנאשם והנאשמת קשר עם מיכאל על מנת לרשום רישום כוזב במסמכי תאגיד ולהוציא חשבוניות פיקטיביות, והכל במטרה להתחמק ממס, ובתוך כך הפעילו מנגנון דיווחים כוזבים. סך החשבוניות הפיקטיביות באותו אישום עמד על 47,189,858 ₪ ובכך התחמקו בפועל מתשלום מע"מ בסך 6,409,494 ₪.

כחלק מאותו הקשר, פעל הנאשם במועד אחר, להוצאת חשבוניות פיקטיביות בסך של 2,677,664 ₪ ולאחר מכן לקבלת חשבוניות פיקטיביות בסך של 2,694,119 ₪ מאותה החברה, ובמקרה זה התחמקו מתשלום מע"מ בסך של 393,662 ₪.

במסגרת האישום השני הנאשם והנאשמת ואחרים ביצעו יחד פעולות ברכוש אסור בסכום שאינו פוחת מ- 44,673,706 ₪.

במסגרת האישום השלישי הנאשם והנאשמת עברו על עבירות לפי פקודת מס הכנסה, בכך שכללו חשבוניות פיקטיביות בספרי הנהלת החשבונות.

ביהמ"ש קבע כי מתחם העונש ההולם לעבירות שביצע הנאשם נע ברגיל בין 6 ל-9 שנות מאסר בפועל, ומשכך מצא כי ההסדר אליו הגיעו הצדדים ובמסגרתו עתרו במשותף להשית על הנאשם מאסר בפועל בן 72 חודשים, הוא סביר ויש לכבדו, והשית על הנאשם עונש מאסר בפועל בן 72 חודשים (6 שנים), לצד קנסות בסך כולל של 500,000 ₪.

ברע"פ 8336/18 **ח'דר עודה נ' מ"י** (5.12.18) הורשע המערער, על סמך הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירות לפי חוק מע"מ.

ע"פ עובדות כתב האישום המתוקן בין השנים 2010-2013 הנפיק המערער עם אחרים חשבוניות פיקטיביות בסך של כ-35 מיליון ₪, ניכה מס תשומות שלא כדין בסך של כ-3 מיליון ₪, כשהמס הגלום בהן עמד על כ-5.6 מיליון ₪.

במסגרת הסדר הטיעון בין הצדדים הוסכם כי המאשימה תגביל את עתירתה העונשית ל-40 חוד' מאסר בפועל בעוד ההגנה תהיה חופשית בטיעוניה.

ביהמ"ש השלום קבע מתחם עונש הולם הנע בין מאסר בפועל בן שנתיים וחצי ועד 5 שנים, והשית על המערער עונש של 36 חוד' מאסר בפועל.

המערער הגיש ערעור על חומרת העונש לביהמ"ש המחוזי, אשר קבע כי לא נפל כל פגם בגזר דינו של בימ"ש קמא המצדיק התערבות בעונש, אולם בשל התדרדרות נוספת שחלה מאז במצבו הנפשי של הנאשם, עונשו הופחת ל-32

חודשי מאסר בפועל.

בקשת רשות ערעור לביהמ"ש העליון על פסק דינו של ביהמ"ש המחוזי נדחתה.

בע"פ 8109/15 **אהרון אביטן נ' מדינת ישראל** (9.6.16) הורשע הנאשם בבימ"ש המחוזי, בעובדות כתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון, בעבירות לפי חוק מע"מ, פקודת מס הכנסה וחוק איסור הלבנת הון. העבירות בוצעו במסגרת תכנית עבריינית של הנאשם 1 והנאשמת 2 (אשתו), כשהוא היה "הרוח החיה" והיא הייתה לו לעזר, וכשלצורך תכניתם השתמשו במספר חברות שהיו בשליטתם. הנאשם הוציא מסמכים שנחזו לחשבוניות מס, ללא כל כוונה לבצע את העסקאות הרשומות בהן, ניכה את מס התשומות עבור אותן העסקאות, ובכך הקטין את סכום המס שחבו החברות לרשויות המס.

לפי עובדות הפרק ה-1 באישום ה-1, במהלך שנת 2007, פעל הנאשם בעצמו ו/או באמצעות אחרים, עוסקים פיקטיביים, על מנת להוציא חשבוניות פיקטיביות לחברה שבבעלותו (נאשמת 3) וזאת ללא שבוצעו בפועל העסקאות המפורטות בהן. סך החשבוניות עמד על כ-22 מיליון ₪, כשסכום המס הגלום בהן עמד על כ-3 מיליון ₪.

לפי עובדות הפרק ה-1 באישום ה-2, בין השנים 2009 ל-2012 פעל הנאשם בעצמו ו/או באמצעות אחרים, עוסקים פיקטיביים, על מנת להוציא חשבוניות פיקטיביות לחברה שבבעלותו (נאשמת 4), ללא שבוצעו העסקאות המפורטות בהן. סך החשבוניות הנ"ל עמד על כ-22.6 מיליון ₪, כשסכום המס הגלום בהן הוא כ-3 מיליון ₪.

על פי ההסדר אליו הגיעו הצדדים בעניינו של הנאשם הוסכם כי המדינה תגביל עתירתה העונשית ל-40 חודשי מאסר בפועל, לצד מע"ת וקנס, בעוד ההגנה תהיה חופשית בטיעוניה.

ביהמ"ש קבע מתחם עונש הולם הנע בין 24 ל-50 חודשי מאסר בפועל.

בימ"ש הפנה, בין היתר, להודייתו של הנאשם, שבאה לעולם בניצני ההליך; להסרת המחדל החלקית; להסכמה לחילוט סכומי כסף גבוהים (17 מיליון ₪); ולתיקון הנזק שנגרם במעשיו והשית עליו עונש מאסר בפועל בן 36 חודשים וקנס בסך 100,000 ₪.

ערעור שהגיש הנאשם לביהמ"ש העליון על חומרת העונש נדחה, פרט לרכיב הקנס, שסכומו הופחת.

בת"פ 40093/04 **מדינת ישראל נ' אווזים איתן ואח'** (24.4.06) הורשע הנאשם בביהמ"ש המחוזי ב-278 עבירות של הוצאת חשבוניות מס פיקטיביות על מנת להתחמק מתשלום מע"מ בסכום של 16,610,000 ₪, 73 עבירות של ניכוי מס תשומות שלא כדין כדי להתחמק מתשלום מס בסך של 2.5 מיליון ₪, 109 עבירות של שימוש במסמך מזויף בנסיבות מחמירות (שימוש בשיקים עם חתימת היסב מזויפת) ו-291 עבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, כשסכום הכספים שהולבנו עמד על 5,291,876 ₪.

לפי עובדות כתב האישום המתוקן, בין השנים 1998-2002, עת עסק הנאשם בניהול מסעדות שונות, הוציא מסמכים הנחזים לחשבוניות מס, על שמם של עוסקים שונים, כשלא באמת סופקה הסחורה למסעדות כמתואר בחשבוניות. הנאשם, בעצמו או עם אחרים, השתמש בחשבוניות הפיקטיביות ורשם אותן בספרי החשבוניות של החברות שניהל, תוך

שניכה את מס התשומות הגלום בהן. בנוסף, הנאשם הוציא כנגד החשבוניות שיקים שנרשמו בכזב כתשלומים לספקים או שנרשמו בספרי הנהלת החשבונות של החברות כתשלומים עבור הספקים. הכספים שהתקבלו בעקבות אותם שיקים, שמקורם בעבירות לפי חוק המע"מ היוו רכוש אסור כהגדרתן לפי חוק איסור הלבנת הון.

ביהמ"ש קבע כי השיקולים האישיים והאישיותיים, המשפחתיים והכלכליים של הנאשם נסוגים לאחור אל מול השיקולים האחרים במקרה דנן, והשית על הנאשם עונש של 4 שנות מאסר בפועל,

לצד קנס בסך 200,000 ₪.

ברע"פ 4789/09 אלי שמואל נ' מדינת ישראל (6.9.09) הורשע הנאשם בביהמ"ש השלום, לאחר ניהול הליך הוכחות, בעבירות מס שנעברו בין השנים 2002-2004.

לפי הנטען בכתב האישום הנאשם הוציא ללקוחות שונים העוסקים בחקלאות באזור עמק בית שאן חשבוניות מס "מנופחות" וחשבוניות מס פיקטיביות בסך של 9,144,335 ₪ במטרה לאפשר להם להתחמק מתשלום מס בסך 1,626,114 ₪.

בנוסף רכש הנאשם 45 ניירות הנחזים כחשבוניות מס מבלי שעשה עסקאות וניכה את מס התשומות בגינם בסך 1,822,143 ₪. כמו כן הנאשם הכין פנקסי חשבוניות כוזבים במטרה לסייע לחקלאים להתחמק מתשלום מס והשמיט הכנסה מתוך דו"ח במטרה להתחמק מתשלום מס.

ביהמ"ש השלום אשר הרשיע את הנאשם לאחר שמיעת ראיות השית עליו עונש של מאסר בפועל בן 5 שנים, לצד מע"ת וקנס בסך 400,000 ₪.

ערעור שהוגש מטעם הנאשם לביהמ"ש המחוזי על חומרת העונש, נדחה פרט להפחתת המאסר חלף קנס לשנת מאסר במקום שנתיים.

בקשת רשות ערעור שהוגשה לביהמ"ש העליון נדחתה.

ברע"פ 254/06 רומל קעדאן נ' מ"י (20.6.06) הורשע הנאשם בביהמ"ש השלום, ע"פ הודאתו, ב-58 עבירות של הפצת חשבוניות פיקטיביות בנסיבות מחמירות לצד עבירות נוספות מתחום המע"מ ועבירות של השמדת ראיה ושיבוש מהלכי משפט.

לפי עובדות כתב האישום, בין השנים 2002-2003 הוציא הנאשם 58 חשבוניות פיקטיביות לעוסקים שונים, בסכום של כ-28 מיליון ₪, כשסכום המע"מ הגלום בהן ושנוכה ע"י רוכשי החשבוניות עמד על 4,293,234 ₪, וזאת ללא שבוצעו העסקות המפורטות בהן. כמו כן, הנאשם הורשע בניכוי מס תשומות שלא כדין בסך של 2,102,978 ₪.

בימ"ש השלום גזר על הנאשם עונש של 42 חודשי מאסר בפועל וקנס בסך 450,000 ₪.

לביהמ"ש המחוזי הוגשו ערעור על חומרת העונש מטעמו של הנאשם וערעור שכנגד על קולת העונש מטעם המאשימה.

ביהמ"ש המחוזי בחיפה קיבל את ערעור המדינה וכן את ערעור הנאשם באופן חלקי, כך שהחמיר את עונש המאסר

בפועל שהושת על הנאשם ל-54 חודשי מאסר בפועל תוך שציין כי אין בעונש המאסר כדי למצות את הדין עם הנאשם, ומן הצד השני הורה על פריסת תשלום הקנס שהוטל על הנאשם לתשעה תשלומים.

בקשת רשות ערעור שהוגשה לביהמ"ש העליון על חומרת העונש מטעם הנאשם, נדחתה, תוך שביהמ"ש קבע כי העונש שהושת אינו חורג ממתחם הענישה הראוי וכי אין מקום להקלה נוספת בעונשו, שכן נפסק זה מכבר כי יש לנקוט מדיניות ענישה מחמירה בכל הנוגע לעבירות מס, בשל פגיעתן הרעה בחיי הכלכלה והשלכותיהן החברתיות המזיקות.

כאן המקום לציין כי מעיון בפסיקה הענפה הקיימת בעבירות מס עולה מנעד הענישה הרחב בעבירות מסוג זה, המשתנה בהתאם לנסיבות כל תיק ותיק. יחד עם זאת ניכר המשותף לכלל הפסיקה, והוא מדיניות הענישה המחמירה שנוטים בתי המשפט לנקוט בעבירות מעין אלה, בפרט שעה שמדובר בהיקפים כספיים גבוהים ובנאשמים אשר פעלו באופן מתוחכם, מאורגן ושיטתי, וגרפו רווחים ישירות לכיסם מאותה פעילות עבריינית.

ב"כ הנאשם העביר לעיוני פסיקה אשר עניינה בהשפעת נסיבותיו האישיות של נאשם, ביניהן בעיקר, מצב בריאותי ונפשי מורכב, על קביעת עונשו של הנאשם בתוך המתחם, עד כדי אפשרות חריגה לקולא מהמתחם משיקולי צדק, במקרים המתאימים. אלא שאין בפסיקה זו כדי להוות אינדיקציה למדיניות הענישה הנוהגת כלל ועיקר. מדובר בענישה מקלה אשר מהווה חריג למדיניות הענישה הנוהגת על רקע נסיבות אישיות יוצאות דופן שאינן קשורות לביצוע העבירות.

מכל האמור לעיל ולאחר ששקלתי את כל השיקולים הצריכים לעניין, מצאתי לקבוע מתחם עונש הולם לכלל העבירות בהן הורשע הנאשם, הנע בין 4 ל-7 שנות מאסר בפועל.

לא מצאתי כי קיימים בעניינינו שיקולים שיש בהם להצדיק סטייה מהמתחם, לחומרא או לקולא.

קביעת עונשו של הנאשם בתוך המתחם

בגזירת העונש ההולם את מעשי הנאשם שבפניי, יש מקום להתחשב בנסיבותיו האישיות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות.

במסגרת זו מן הראוי ליתן את הדעת לנסיבות הבאות:

א. הפגיעה של העונש בנאשם ובמשפחתו; לא יכול להיות חולק כי הטלת עונש מאסר בפועל תפגע בנאשם, שהיום הוא בן 53, ואשר סובל מבעיות רפואיות ונפשיות כאלה ואחרות, בגין אף הוכר כנכה ע"י הרשויות.

יחד עם זאת, לא מצאתי כי מדובר בשיקול מכריע, בפרט שעה שלא הוצגו בפניי כל מסמך רפואי ו/או חוות דעת, המעידים על כך ששהות מאחורי סורג ובריאח עלולה להחמיר את מצבו הבריאותי ו/או לסכנו מבחינה זו.

בנסיבות הללו, לא מצאתי בענייניו של הנאשם פגיעה חריגה או ייחודית שתגרם לו או למשפחתו בשל הטלת עונש זה, מעבר לפגיעה הכרוכה באופן טבעי, בהשתת עונש מאסר בפועל, על כל המשמעויות הנלוות לו. זאת

ועוד, אין מדובר בנאשם אשר זה לו מאסרו הראשון, כי אם במי שריצה זה מכבר עונש מאסר בפועל ממושך בן מספר שנים.

ב. נטילת אחריות למעשיו ומאמציו לחזור למוטב; כאמור הנאשם בחר לנהל הליך הוכחות ארוך עד תום. כמובן שבחירה זו לא תיזקף לחובתו, אך מנגד הוא אינו זכאי להקלה בדינו, כפי שזכאי לה מי שהודה מלכתחילה, ובכך חסך משאבים ציבוריים וזמן שיפוטי יקר.

יחד עם זאת, הנאשם זוכה מחלק קטן מן העבירות שיוחסו לו מלכתחילה בכתב האישום, עובדה המלמדת כי ניהול ההליך בעניינו לא היה לגמרי לשווא, וכן הודה במעמד עדותו בביהמ"ש, אף אם בשלב מאוחר, בכל המיחס לו בפרק העשירי לאישום ה-3.

כמו כן, בשירות המבחן ובמעמד הטיעונים לעונש בפני הנאשם מסר כי לוקח אחריות מלאה ובלתי מסויגת על מעשיו והביע חרטה.

אשר למאמציו של הנאשם לחזור למוטב דומה שאין הלימה בין אמירותיו של הנאשם בהקשר זה לבין התנהלותו הלכה למעשה, לכל אורך ההליך כמפורט להלן.

כעולה מהתסקיר על אף "הטלטלה" שעבר לדבריו בעקבות ההליך, הנאשם לא נרתם להליך טיפולי מקיף ועמוק ולא טיפל בדפוסיו הבעייתיים. נהפוך הוא, התרשמות שירות המבחן היא מנאשם שלא השכיל להעמיק בדפוסיו המרמתיים הבעייתיים ולוותר עליהם, והוא ממשיך בהתנהלות שולית וקיום קשרים עברייניים.

זו אף זו, הנאשם הורשע לפני מספר חודשים בעבירות אלימות ודינו נגזר, ולאחרונה ממש הוגש כנגדו כתב אישום לביהמ"ש המחוזי בירושלים בגין עבירות רכוש זיוף ומרמה, והכל תוך כדי ניהול ההליך הנוכחי ובזמן שהוא מצוי באבחון בשירות המבחן וממתין לגזירת דינו.

גם התנהלותו של הנאשם אל מול שירות המבחן מלמדת על המניפולטיביות המאפיינת אותו ועל דפוסיו המרמתיים המושרשים בו, שעה שלא היסס להציג בפני שירות המבחן מסמך רפואי מזויף, לתמיכה בטענתו לפיה מצוי בקשר טיפולי מטיב עם מטפלת, וזאת במטרה להציג פאסדה שקרית לפיה הינו מטופל ומצוי במסלול שיקומי.

מדובר בהתנהלות כוללת המקשה על האפשרות לקבוע כי הנאשם הפיק את הלקח ופניו לעבר חזרה למוטב.

ג. מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה; הנאשם לא הסיר את המחדל ואף לא נעשה כל ניסיון כזה מצדו.

ב"כ הנאשם טען כי משעה שהמחדל הוסר ע"י סיבוני אין לייחס לנתון זה משקל, שכן הנזק שנגרם לקופת המדינה הוטב זה מכבר, ואין משמעות לזהות האדם אשר תיקן את אותו הנזק.

מן הצד השני טענה ב"כ המאשימה כי אין לזקוף את הסרת המחדל מצד סיבוני לזכות הנאשם, והדגישה כי הנאשם חב לרשויות המס סכומי עתק, בסדרי גודל של מעל 9 מיליון ₪ למס הכנסה ומעל 11 מיליון ₪ למע"מ.

במחלוקת שנפלה בענין זה בין הצדדים דומה כי הצדק עם המאשימה.

ברע"פ 5718/05 בענין **דני אוליבר נ' מ"י** (8.8.05) קבע ביהמ"ש העליון כי:

"מקובלת עלי עמדת המשיבה לפיה אין בין עבירתו של המבקש (מי שעשה שימוש בחשבוניות הכוזבות - ש.ז.) לבין עבירות מס שנעשו ותוקנו או יתוקנו ע"י מוציא החשבוניות ולא כלום."

ד. שיתוף הפעולה של הנאשם עם רשויות אכיפת החוק; כאמור הנאשם כפר באשר יוחס לו בכתב האישום, למעט באשר לפרק העשירי לאישום ה-3 (בו הודה במהלך עדותו בביהמ"ש), ובעקבות כך נוהל הליך הוכחות מקיף ומלא, אשר התארך, הן בשל היקף הפרשה ומורכבותה, והן בשל העובדה כי בחקירתו במשטרה שמר הנאשם לרוב על זכות השתיקה וגרסתו שנמסרה לראשונה בביהמ"ש, חייבה הצגת עדויות הזמה מטעם המאשימה.

בהכרעת הדין קבע ביהמ"ש בעניינו כי התרשם מהנאשם כמי שאינו דובר אמת, שנטייתו להפריז בכל היבט ניכרת לעין, ושנכון למסור עדות כשהאמת אינה נר לרגליו (פסקה 503-504 להכרעת הדין).

כאן המקום לציין כי במהלך משפטו טען הנאשם כי ניתנה לו הבטחה שלטונית שלא ינקטו נגדו הליכים פליליים בתמורה למסירת מידע שברשותו. לטענתו הוא מילא את חלקו ומסר את המידע שנדרש ממנו, בעוד הרשויות התנערו מהבטחתם והתכחשו לה.

בנוסף טען הנאשם שבכירי יאח"ה, ובהם נצ"מ אפי ברכה ז"ל, קשרו עמו קשר פלילי להפליל הפללת שווא של אדם חף מפשע, חוקר אקראי מרשות המיסים שנבחר כקורבן.

נוכח טענותיו אלו של הנאשם נאלץ ביהמ"ש לשמוע עדויות ארוכות בעניין, ולאחריהן קבע שאין כל ממש בטענות אלה, וזאת בלשון המעטה. ביהמ"ש הדגיש בהכרעת הדין כי להתרשמותו מדובר בהמצאה מצד הנאשם, שאין בה כל ממש, לצד העובדה כי היא מקוממת במיוחד משעה שהופנתה כלפי אפרים ברכה המנוח, שלא יכול לדבר להגנתו (פסקה 1114 להכרעת הדין).

ה. נסיבותיו האישיות של הנאשם; כפי שעולה מתסקיר שירות המבחן ומדברי ב"כ הנאשם, לנאשם נסיבות חיים לא פשוטות, הנעוצות בחלקן בחוויות טראומטיות שעבר עוד בילדותו, ובהמשך, במהלך שירותו הצבאי וחיי הבוגרים. בהקשר זה ציין ב"כ הנאשם כי למרות אותם קשיים, הנאשם "נלחם" בכל כוחו וניסה לסלול לעצמו דרך חיים נורמטיבית, לרכוש השכלה ולהשתלב בשוק העבודה, ואף כיום, וחרף מצבו האישי והבריאותי, מתנדב ומסייע לילדים עם צרכים מיוחדים.

מהתסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם עולה כי מדובר במי אשר גדל למשפחה נורמטיבית ומתפקדת, כשמצבו הנפשי הושפע מהעדר תגובה ראויה ומותאמת לטראומות השונות שחווה לאורך הדרך בשל נתוני אישיותו.

ו. מצבו הרפואי של הנאשם; מדברי הנאשם ובא כוחו עולה כי הנאשם סובל ממצב בריאותי ונפשי קשה. הוא מוכר כנכה צה"ל עם אחוזי נכות רפואית ונפשית, סובל ממחלת הפרקינסון, מצוי במעקב רפואי

ובטיפול פסיכיאטרי קבוע ונוטל טיפול תרופתי. נתונים אלה אף נמסרו לשירות המבחן מפי הנאשם, כעולה מהתסקיר.

ב"כ הנאשם טען כי פסיקה עקבית של בתי המשפט לימדה כי יש לתת למצב בריאותי קשה משקל ממשי לקולא בגזירת הדין.

לתמיכה בטענתו זו הפנה לת"פ 11484-11-15 בענין מ"י נ' סלוצ'ק ולת"פ 31610-06-16 בענין רשות המיסים נ' יצחק בן סלמון.

ב"כ המאשימה ביקשה לעורר בטיעוניה ספקות בנוגע לדברי הנאשם באשר למצבו הבריאותי, שעה שעל אף הצגת המסמכים בפני שירות המבחן, המאשימה לא קיבלה לידיה כל מסמך לביסוס האמור, חרף שביקשה שמסמכים התומכים בטענה יועברו לידיה. לדבריה, התנהלות המרמית של הנאשם לאורך הדרך ובפרט עת הציג לשירות המבחן מסמך רפואי מזויף, אינה מאפשרת קבלת דבריו בנוגע למצבו הבריאותי ככתבם וכלשונם ומחייבת הצגת מסמכים רפואיים ועמידה על טיבם, ובמידת הצורך, חקירת עורכי חוות הדעת הרפואית. לדבריה, הנאשם לא הציג בפניה ו/או בפני ביהמ"ש כל מסמך על מנת לבסס את טענתו בדבר מצבו הרפואי וככל הנראה לא בכדי. משכך אין מקום לקבל טענת הנאשם בהקשר זה, וכפועל יוצא מכך, אין מקום לתת לנתון זה כל משקל בעת גזירת עונשו של הנאשם.

אכן, הנאשם לא הציג במעמד הטיעונים לעונש ולו מסמך רפואי אחד אודות מצבו הבריאותי והנפשי בטענה, שאינה מתקבלת על דעתי, לפיה לא עלה בידו לזמן את המומחים הרפואיים הרלוונטיים למסירת עדותם בביהמ"ש בזמן הדחוק שהוקצב לכך. מדובר בהתנהלות ובטענה שעל פניה מעוררת תמיהה, שכן לנאשם היה די והותר זמן להיערך כדבעי לטיעונים לעונש (תקופה של כשנה ממועד הכרעת הדין), "להצטייד" בכל המסמכים הרפואיים הרלוונטיים והחיוניים להגנתו, כמו גם לזמן את כל מי שיכול לסייע לו להעיד על אמיתות תכנם.

נכון כי מידע אודות מצבו הרפואי של הנאשם מובא גם בתסקיר שירות המבחן, אולם גם בשירות המבחן נמסרו הנתונים מפי הנאשם, ונוכח העובדה כי הנאשם לא היסס להציג בשירות המבחן מסמך מזויף לתמיכה בטענתו בדבר הטיפול הנפשי הפרטי שמקבל, יש קושי לקבל את דבריו באשר למצבו הבריאותי ככתבם וכלשונם.

הנאשם, כאמור, נתפס בקלקלתו עת העביר מסמך רפואי שזייף בעצמו לידי שירות המבחן. עזות המצח והתעוזה מאחורי מעשיו אלה, מחייבות, באופן טבעי, הטלת ספק בדבריו ובחינה דקדקנית וקפדנית שלהם, כפי שדרשה המאשימה, וזאת על מנת להסיר את אותו הספק שמבצבץ. זאת צריך היה הנאשם לעשות במעמד הטיעונים לעונש באמצעות הצגת מסמכים וחוות דעת רפואיות, תוך מתן אפשרות למאשימה ולביהמ"ש לעמוד על טיבם, אך זאת נמנע מלעשות וסיבותיו שמורות עמו.

יחד עם זאת וחרף האמור, לא ניתן להתעלם מן העובדה כי הנאשם עבר חוויות טראומטיות בעברו, שללא ספק הותירו בנפשו אותותיהן, וכי הוכר כנכה צה"ל ואושרו לו 31% נכות רפואית ו-49% אחוזי נכות נפשית. בנוסף אציין כי ראיתי את הנאשם והתרשמתי ממצבו במעמד הדיונים שנערכו בעניינו, ואכן ניתן היה להבחין כי באופן כללי מצבו הגופני ירוד. ומשכך בהחלט יינתן משקל לקולא בגזירת הדין למצבו הבריאותי, אשר גם אם נוכח הנסיבות שפורטו אינו מצדיק חריגה לקולא מהמתחם מטעמי צדק, מצדיק התחשבות בקביעת העונש בתוך

המתחם.

ז. שיהיו בהגשת כתב האישום וחלוף הזמן מעת ביצוע העבירות; העבירות המיוחסות לנאשם, תחילת ביצוען ב-2005 וסיומן ב-2010 עם הפיכת החקירה לגלויה. כתב האישום הוגש בדצמבר 2015 והכרעת הדין ניתנה בנובמבר 2019, קרי כ-14 שנים ממועד תחילת ביצוע העבירות ולאחר ניהול הליך ארוך וממושך, נוכח היקפה של הפרשיה ומורכבותה.

מדובר בתקופה משמעותית ביותר שיש לה, על דרך הכלל, משקל רב בשיקולי הענישה.

חלוף הזמן היה מאז ומעולם שיקול בענייני ענישה:

בע"פ 2848/90 יוסף אסא נ' מ"י (19.11.90) נאמר כדלקמן:

"הרשעה על עבירה לאחר עבור 10 שנים מאז ביצועה, כאשר כל השנים האלה מתנהלים הליכים משפטיים, שמה ללעג ולקלס את המושג של שפיטה, של עשיית צדק ושל ענישה... בימ"ש זה כבר פסק לא אחת כי עינוי דין כגון זה יש בו כדי להשפיע במידה ניכרת על העונש המושג על הנאשם, עד כדי הימנעות מהטלת מאסר בפועל, אלא אם כן הנאשם הוא אשר גרם לכך... וטעם רב יש בכך.

מצד אחד, עונש הניתן בריחוק זמן מביצוע העבירה מאבד הרבה מאוד מכח ההרתעה שלו, ומאידך גיסא - הנאשם כבר נטל חלק לא קטן מעונשו, כאשר חרב הדין התהפכה מעל לראשו - והוא במצב שאינו יודע מה גורלו - במשך תקופה החורגת מכל מידה סבירה; ועוד נימוקים אחרים כיוצא באלה. נימוקים אלה כוחם יפה, בעיקר ובמיוחד, בעבירות שאינן נמנות עם מעשי אלימות והטלת אימה פסיים כלפי הציבור או עם גרימת סכנה בטחונית לשלומם."

ככלל ישנו קושי אינהרנטי בענישתו של אדם בחלוף שנים רבות מיום ביצוע מעשיו. הימשכות ההליכים עצמה, אם אינה באשמת הנאשם, היא בגדר עינוי דין ומוסיפה לעונשו, על כן לא יהיה זה הולם להעניש את הנאשם באותה מידה שבה היה ראוי להענישו בסמוך למועד ביצוע העבירה.

ואולם בבואי לבחון את שאלת חלוף הזמן והימשכות ההליכים בעניינו של נאשם זה, באתי לכלל מסקנה כי אין ליתן לשיקול זה משקל משמעותי בגזירת דינו וזאת מהטעמים המצטברים הבאים:

ראשית, יצוין כי ביהמ"ש קבע זה מכבר בהכרעת דינו כי הליך החקירה התמשך כתוצאה מאילוצים הקשורים בהיקפים יוצאי הדופן של חומרי החקירה, ובעובדה כי במקביל התנהלה חקירה בחשד לשיבוש הליכים. בהמשך הוצאו מכתבי שימוע ל-27 חשודים ונערכו שימועים, אשר בסופם הוגשו כתבי אישום כנגד 23 חשודים.

ההליך המשפטי התנהל באופן יעיל ומהיר ככל הניתן בהתחשב באילוצים שנבעו מריבוי הנאשמים, ריבוי העדים, היקף הפרשה ומורכבותה.

ודוק, בהבדל מעניינם של נאשמים אחרים (כדוגמת נאשם 13 נחמן בן דוד ונאשם 14 פרדי גד פיטוסי) אשר היה להם חלק מזערי בכתב האישום, שמם "השתרבו" ועניינם הקטן והנקודתי נכרך, שלא בטובתם, בפרשיה

הרחבה, שלגבי רובה המכריע לא היה להם כל קשר, הנאשם שבפניי היה אחד הנאשמים המרכזיים בתיק ויעידו על כך ריבוי האישומים והפרשיות בהם הורשע והיקפם.

שנית, לא ניתן להתעלם מן העובדה כי גם הנאשם בעצמו נושא באחריות לחלק מהמשכונות ההליכיים.

כאשר הימשכות ההליכים רובצת לפתחו של הנאשם והוא נושא באחריות לכך, אף אם חלקית, הרי שהמשקל שיינתן לשיקול חלוף הזמן, במקרה כזה, יהיה שונה, מאשר במקרה בו לא הייתה לנאשם כל "תרומה" לכך.

ראו בהקשר זה דברי ביהמ"ש העליון בע"פ 7475/14 **קבהא מהדי נ' מ"י** (25.12.14):

"בפסיקת בית משפט זה נקבע לא אחת כי יש מקום להתחשב בשיקול חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירה ועד למועד סיום ההליך הפלילי, כל עוד אין לנאשם אחריות לחלוף הזמן הרב. עוד נקבע כי מידת ההתחשבות בשיקול זה תשתנה ממקרה למקרה בהתאם לנסיבות העניין, וכי בין היתר יש לאזן בין האינטרס הציבורי שבניהול הליך ראוי ויעיל לבין האינטרסים הציבוריים האחרים שעומדים בבסיס ההליך הפלילי [ראו למשל: ע"פ 2103/07 הורוביץ נ' מדינת ישראל (31.12.2008) בפסקאות 341-334; רע"פ 8009/10 זכאי נ' מדינת ישראל (20.1.2011) בפסקה י"ב; רע"פ 223/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.11.2013) בפסקאות 29-32]."

ואכן הנאשם שבפניי, בשונה מהנאשמים האחרים בפרשה שנתנו זה מכבר את הדין, נושא באחריות רבה להימשכות ההליכים וגרירת הדיונים עד להכרעת הדין ואף לאחריה.

כאן המקום לציין כי ב"כ המאשימה הפנתה בטיעוניה, אשר לא נסתרו ע"י ההגנה, להתנהלותו הלקויה של הנאשם לאורך ההליך, עת לא התייצב לדיונים, התעכב בהסדרת ייצוגו ומסר גרסאות כבושות ורוויות שקרים, אשר לצורך הפרכתן נאלצה התביעה לנהל פרשת הזמה שהאריכה את ההליך.

עוד יש ליתן את הדעת לעובדה כי הנאשם העלה טענת הגנה שנמצאה בסופו של יום שקרית ומופרכת, לפיה חוקרים בכירים קשרו עמו קשר להפליל אדם חף מפשע, טענה שהצריכה העדת עדים רבים נוספים והביאה גם היא להתמשכות ההליך.

קביעותיו של ביהמ"ש בהכרעת דינו בעניין טענת ההגנה הזו הן ברורות ומובהקות ומלמדות על ניסיונו העיקש של הנאשם להתנער מאחריות לעבירות שביצע ולעשות כל שביכולתו על מנת שלא לתת את הדין על מעשיו, תוך העלאת טענות מופרכות ומקוממות שאין להן כל אחיזה במציאות, ומסירת גרסאות בדיה מפותלות עקלקלות ולא עקביות. בהתנהלותו זו גרם הנאשם לבזבז זמנו היקר של ביהמ"ש ובזבז משאבים ציבוריים. בנסיבות הללו לא יכול להיות ספק כי הוא נושא באחריות להתארכות וגרירת ההליך מעבר לנדרש, וזאת ללא כל הצדקה ממשית.

שלישית, כשלוקחת אני בחשבון את חלקו המרכזי של הנאשם בפרשה, את העבירות הרבות והחמורות בהן הורשע, ההיקף הכספי העצום שלהן, והנזק שגרמו, מתעצם האינטרס הציבורי שעומד בבסיס ההליך הפלילי ודוחק את שיקול חלוף הזמן.

נוכח כל האמור ובשים לב להבדלים המובהקים בין עניינו של הנאשם, בהקשר זה, לעניינם של מעורבים אחרים בפרשה שדינם נגזר (פיטוסי, בן דוד, נאשם 1 - יהודה עליאש), שיקול חלוק הזמן בעניינו מתגמד.

ויודגש הגם שכן ניתן משקל כלשהו לקולא לחלוק הזמן בגזירת דינו של הנאשם הרי שבשל מכלול הטעמים שפורטו, מידת התחשבות בשיקול זה תהיה מדודה.

ח. עברו הפלילי של הנאשם; הנאשם יליד 1967 ולחובתו 2 הרשעות קודמות.

האחת, בגין עבירות של תקיפת בן זוג; איומים והפרת הוראה חוקית, מחודש מרץ 2017, בגינה נשפט ביום 26.7.20 לעונש של מע"ת וקנס כספי.

נכון שהרשעתו זו אינה בעבירות ממין העניין בעניינו, אולם יש בה ללמד, על הסתבכותו החוזרת של הנאשם בפלילים שעה שעניינו בתיק דנן מתנהל והוא ממתין לגזירת דינו.

הרשעתו הקודמת בזמן הינה בגין עבירות מרמה רבות, מהשנים 1998-2000, בגין נשפט ביום 7.6.2001 לעונש מאסר בפועל ממושך בן 59 חודשים ומע"ת.

הרשעתו זו לצד העובדה כי בעונש החמור שהוטל עליו לא היה כדי להרתיעו מלשוב ולבצע עבירות מרמה חמורות מיד עם שחרורו ממאסר, מלמדת על דפוסיו העבריינים והמרמתיים של הנאשם ועל קשריו ועומק מעורבותו בעולם העברייני והשולי, מהם מתקשה להתנתק.

מכל האמור, באיזון בין מכלול השיקולים שפורטו לעיל, מצאתי למקם את הנאשם בחלקו האמצעי של המתחם.

אשר לרכיב הקנס, תכלית ביצוע עבירות אלה, היא לרווח כלכלי ובצע כסף. משזו התכלית העומדת במרכז העבירות המיוחסות לנאשם, הרי שהענישה צריכה לכלול רכיב כלכלי ממשי שיהיה בו להרתיע את הנאשם וכמותו מביצוע עבירות כאלה בעתיד.

בקביעת סכום הקנס, אתחשב מחד בחלקו ובמעמדו של הנאשם במערך העברייני, ברווח הכספי ש"גרף" ישירות לכיסו, באי הסרת המחדל מצדו ובעובדה כי לא נתפס כל רכוש שלו לצורך חילוט.

מן הצד השני, אתחשב בעובדה שאינו עובד מזה תקופה ארוכה, יש לו מעגלי תמיכה מעטים, הוא מוכר כנכה צה"ל עם נכות נפשית ורפואית, וצפוי לרצות עונש מאסר מאחורי סורג ובריח, לתקופה ממושכת של מספר שנים.

סוף דבר,

מכל האמור ועל יסוד כלל השיקולים שמניתי לעיל אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. 66 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו כפי שיודיעו באי כח הצדדים לבית המשפט בהקדם.
- ב. מאסר על תנאי למשך 12 חודשים, לתקופה של 3 שנים, והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת מס מסוג פשע.
- ג. מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, לתקופה של 3 שנים, והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירת מס מסוג עוון.
- ד. מאסר על תנאי למשך 10 חודשים, לתקופה של 3 שנים, והתנאי שהנאשם לא יעבור עבירה לפי חוק איסור הלבנת הון ו/או עבירות מרמה וזיוף על פי חוק העונשין.
- ה. קנס בסך 200,000 ₪, או 12 חודשי מאסר תמורתו.
- הקנס ישולם ב-30 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, הראשון שבהם ביום 1.1.21 והיתרה ב-1 לכל חודש שלאחריו.
- אי עמידה באחד מן התשלומים, יעמיד את מלוא סכום הקנס לפירעון מיידי.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן והודע היום א' טבת התשפ"א 16 דצמבר 2020, במעמד הנוכחים.

**שרית זמיר,
שופטת**